

7.12.2005

UTLÅTANDE OM KONSOLIDERING AV SEPARAT REGIONFÖRVALTNING I STADENS KONCERNBOKSLUT

1 Begäran om utlåtande Städerna A och B samt kommunerna C, D och F undertecknade den 22 november 2002 ett samarbetsavtal mellan kommunerna i A:s stadsregion med stöd av lagen om försök med samarbete inom regioner. Avtalet innehåller verksamhetsstadgar för de olika samarbetsformerna.

Kommunerna deltar i kostnaderna för regionförvaltningen i proportion till antalet invånare enligt samarbetsavtalet. Dessutom har de genom ett avtal som undertecknades den 8 december 2004 kommit överens om att överföra skötseln av bygg- och underhållstjänsterna för kommunernas trafikområden och allmänna områden till ett affärsverk för kommunaltekniska tjänster i A:s stadsregion, som sorterar under den regionala förvaltningen.

Kommunernas ägarandelar av och ansvar för affärsverket fördelas under det första året av verksamheten i proportion till beställningsvolymerna i produktionsavtalen. Beställningsvolymen är den totala kostnaden för de tjänster som kommunen beställt. Ägarandelarna justeras på basis av de enskilda kommunernas beställningsvolym i enlighet med bokslutet för det första verksamhetsåret 2005. Efter det görs justeringar i det fall att det sker väsentliga förändringar i beställningsvolymen.

Affärsverket bokförs separat i regionförvaltningens bokföring, och affärsverket upprättar ett särredovisat bokslut som innehåller resultaträkning och balansräkning med noter samt en tablå över budgetutfallet och verksamhetsberättelsen. Affärsverket organiserar sin verksamhet och den ekonomiska uppföljningen så att uppföljningen görs per kommun och objekt som intern fakturering.

Med hänvisning till det ovan nämnda ber den sökande om förhandsbesked i följande frågor:

1. Ska det sammanställda bokslutet för regionalförvaltningen för A:s stadsregion och affärsverket för kommunaltekniska tjänster i A:s stadsregion konsolideras i staden A:s koncernbokslut?
2. Med vilken andel ska bokslutet tas in i staden A:s koncernbokslut om bokslutet konsolideras?

2 Motivering

Kommunallagen (365/1995)

Enligt 68 § 3 mom. i kommunallagen ska en kommun som på det sätt som avses i bokföringslagen har bestämmanderätt i en annan bokföringskyldig upprätta en koncernbalansräkning med bilagor som tas in i bokslutet. När koncernbalansräkningen upprättas iakttas bokföringslagen i tillämpliga delar.

Lagen om försök med samarbete inom regioner 560/2002

I lagen om försök med samarbete inom regioner anges de försöksregioner på vilka lagen tillämpas. I 4 § finns bestämmelser om överföring av uppgifter och beslutanderätt till ett regionalt organ. Enligt lagen tillämpas på organet och dess personal i övrigt vad som bestäms om samkommuner och deras personal i kommunallagen. Kommunerna i försöksregionen ska komma överens om bland annat finansieringen av organets verksamhet.

Kommunsektionens allmänna anvisning om bokföringsmässig behandling av affärsverk och fonder vilka utgör balansenheter i kommuner och samkommuner (2004)

I den allmänna anvisningen beskrivs hur ett affärsverks bokslutskalkyler sammanställs med kommunens bokslut. I kommunens bokslut sammanställs affärsverkets och kommunens övriga uppgifter rad för rad. Före sammanställningen elimineras posterna mellan affärsverket och kommunen.

Kommunsektionens allmänna anvisning om upprättande av koncernbokslut för kommuner och samkommuner (2004)

Enligt den allmänna anvisningen konsolideras en samkommun i kommunens koncernbokslut oberoende av kommunens andel av koncernens tillgångar och förbindelser och oberoende av hur kommunens rösträtt har begränsats med avtal. En samkommun behandlas inte som ett dottersamfund i bokslutet, även om kommunen skulle äga mer än hälften av den eller inneha bestämmande inflytande i den.

Posterna i en samkommuns balansräkning och noter sammanställs i koncernbokslutet alltid rad för rad i proportion till grundkapitalsandelen oberoende av vad som bestämts om rösträtt. Vid konsolideringen sammanställs för varje post i koncernbalansräkningen den andel som enligt grundavtalet hör till kommunen. Andelen fastställs enligt grundkapitalsandelen vid tidpunkten för bokslutet, om ingenting annat har avtalats beträffande kommunens andel i samkommunens tillgångar och skulder. Om kommunen och samkommunen har ömsesidiga fordringar och skulder, elimineras de ömsesidiga posterna vid upprättandet av koncernbalansräkningen först efter konsolideringen.

Samarbetsavtalet mellan stadsregionens kommuner och avtalet om samarbete om kommunalteknisk serviceproduktion

Enligt § 10 i samarbetsavtalet deltar samarbetskommunerna i kostnaderna för regionförvaltningen enligt den budget som regionfullmäktige godkänt eller på annat sätt beslutat om i proportion till kommunernas invånarantal. Antalet invånare ska grunda sig på situationen vid det årsskifte som föregår tidpunkten för beräkningen. Vid överföringen av skötseln av service-

uppgifter från kommunerna till regionförvaltningen fastställs kostnadsfördelningen särskilt från fall till fall.

I punkt 4.3 i avtalet om samarbete finns bestämmelser om finansieringen i det skede när affärsverket inrättas. Enligt dessa överför kommunerna inte egendom till affärsverket med undantag av arbetsredskap och i någon mån inventarier som ansluter sig till affärsverkets verksamhet och som separat anges i produktionsavtalet för det första året. När avtalet trätt i kraft svarar affärsverket för anskaffningen av nya anläggnings- och omsättningstillgångar samt för anskaffning och kostnader för inventarier som hyrs. Affärsverket hyr i första hand behövliga verksamhets- och produktionslokaler av kommunerna genom ett hyresavtal mellan affärsverket och kommunen som grundar sig på enhetliga principer.

Prissättningen och faktureringen av affärsverkets tjänster ska enligt överenskommelse ske så att affärsverket på lång sikt bör täcka verksamhetsutgifterna och investeringarna genom internt tillförda medel. Grunden för serviceprissättningen är självkostnadspriset, som innehåller de direkta kostnaderna för produktionen av servicen, allmänna omkostnader för förvaltningen och kapitalkostnader. De direkta kostnaderna och förvaltningskostnaderna grundar sig på reella kostnader och kapitalkostnaderna innehåller planenliga avskrivningar.

Affärsverket fungerar som ett särredovisat kommunalt affärsverk. Det täcker alla sina kostnader och svarar gentemot sina beställare för att produktionen följer produktionsavtalen och de objektvisa investeringsavtalen på basis av kostnadsberäkningarna för sådana produktionsavtal och objektvisa avtal som beställarna godkänt och avtal med andra beställare.

I avtalen ingår inte något sådant överenskommet grundkapital för regionförvaltningen, liksom inte heller för affärsverket, som skulle vara fördelat mellan samarbetskommunerna och enligt vilket kommunernas andel kunde räknas ut vid konsolideringen.

3 Kommunsektionens ställningstagande

På organet för det regionala samarbetet tillämpas kommunallagens bestämmelser om samkommuner och därför tillämpas på koncernbokslutet motsvarande bestämmelser och kommunsektionsanvisningar för samkommuner.

Regionförvaltningen sammanställer affärsverket i sitt bokslut enligt kommunsektionens allmänna anvisning om affärsverk. Efter det konsoliderar samarbetskommunerna balansräkningen och noterna för organet för det regionala samarbetet, på samma sätt som kommunen konsoliderar en samkommuns balansräkning och noter enligt kommunsektionens allmänna anvisning om koncerner. Eftersom kostnaderna för det regionala samarbetet fördelas i proportion till kommunernas invånarantal och användning av affärsverket, konsolideras det sammanställda bokslutet för det regionala samarbetet i proportion till de vägda andelarna. Regionförvaltningen eller kommunerna tillsammans ska fastställa kommunernas re-

lativa, vägda andelar på grundval av § 10 i samarbetsavtalet och punkt 4.2 i avtalet om samarbete om kommunalteknisk serviceproduktion.

4 Utlåtande av kommunsektionen

Vid upprättandet av kommunens koncernbokslut i enlighet med lagen om försök med samarbete inom regioner tillämpas för organets del bestämmelserna och kommunsektionens anvisningar om samkommuner.

Samarbetskommunerna konsoliderar den sammanställda balansräkningen med noterna för regionförvaltningen och dess affärsverk i sin koncernbalansräkning, på samma sätt som en samkommuns balansräkning och noter konsolideras i kommunens koncernbalansräkning enligt kommunsektionens allmänna anvisning för koncerner. För att den sammanställda balansräkningen med noterna för det regionala samarbetet ska kunna konsolideras i kommunernas koncernbalansräkningar ska regionalförvaltningen eller samarbetskommunerna fastställa de vägda andelarna på grundval av § 10 i samarbetsavtalet och punkt 4.2 i avtalet om samarbete om kommunalteknisk serviceproduktion.